

№ 186.

Kalendarzyk tygodniowy:

Sr. Św. Filipa Benic. W.
Czw. Św. Bartłomieja Ap.
Piąt. Św. Ludwika Kr.
Sob. Św. Ireneusza M.
Niedz. Prz. rel. S. Kazim.
Pon. Św. Augustyna
Wt. Ścięcie głowy Jana

Wschód słońca godz. 4 m. 55.
Zachód słońca godz. 7 m. 10.
Dług. dnia godz. 14 m. 15.

CENA PRENUMERATY:

W ŁODZI:

Rocznie rb. 8 k.—
Półrocznie „ 4 „—
Kwartaln. „ 2 „—
Miesięczn. „ — „ 67
Odnoszenie 10 k. m.
Egz. pojedynczy 5 k.

Z przesyłką pocztową:

Rocznie rb. 10 kop.—
Półrocznie „ 5 „—
Kwartalnie „ 2 „ 50
Miesięcznie „ — „ 85

Redakcja

w ŁODZI,

ul. Przejazd № 8.

№ telefonu 593.

ROZWÓJ

dziennik polityczny, przemysłowy, ekonomiczny, społeczny i literacki, ilustrowany.

Środa, dnia 10 (23) sierpnia 1905 roku.

Kantory: w Pabianicach u p. Teodora Minke; w Zgierz u p. Ikierta.

CENA OGŁOSZEN: „Nadesłane“ na 1-ej stronie 50 kop. za wiersz. Zwyczajne ogłoszenia za tekstem po 7 kop. za wiersz nonparelowy lub jego miejsce. Małe ogłoszenia po 1½ kop. od wyrazu (dla poszukujących pracy po 1 kop.). Reklamy i Nekrologi po 15 kop. za wiersz petitowy. Za dołączenie prospektów 36 rb. ARTYKUŁY bez oznaczenia honorarium Redakcja uważa za bezpłatne; rękopisów drobnych nie zwraca.

Warszawska Pralnia Chemiczna, Farbiarnia i ZAKŁAD reperacyjno-krawiecki

WŁADYSŁAWA PIĘTKI, p. f. „Helena.“ (FILII w Łodzi nie mam)

Wykonywa wszelkie roboty w zakres Pralni Chemicznej wchodzące, tanio i akuratanie.

Na ządanie w 24 godzin. Łódź, PIOTRKOWSKA № III. Telefon nr. 851. 120—102—

Dentysta

KLINKOVSTEYN

powrócił.

1051-1

WYSTAWA SZTUK PIĘKNYCH

Piotrkowska 16.

300 płócien malarzów polskich.

Cena wejścia 20 i 10 kop. 968—d

Rozkład pociągów.

Od 1-go czerwca.

Kolej Fabryczno-Łódzka.

Odechodzi z Łodzi: a) 7.10, b) 12.05, c) 1.38, d) 3.15, e) 6.10, f) 8.50, g) 12.30, s) 8.45, t) 6.53.

Przychodzą do Łodzi: h) 7.45, k) 9.30, l) 10.15, m) 3.40, n) 5.22, o) 8.20, p) 11.00, r) 4.35, u) 10.00.

Bezpośrednia komunikacja Łódź-Warszawa pociągami — a), e). Warszawa-Łódź — l), p). Zatrzymują się pociągi na wszystkich stacjach — d), h), m), o). W Andrzejowie — a), g), u), e). W Widzewie i Andrzejowie — b), f). Łączą się z pociągami drogi Dąbrowskiej — a), d), g), l), m), o). s) kursuje tylko w niedziele i święta. t) i u) kursują codziennie.

Kolej Warszawsko-Kaliska

Odechodzą do Kalisza: o g. 6.35, 11.46, 4.40, do Warszawy: o godzinie 9.30, 3.08. Przychodzą z Kalisza: o godz. 9.17, 2.58, 6.35.

Kolej Obwodowa.

Odechodzą ze stacji Łódź-kaliska do Słotwin o godz. 6.45, ze Słotwin do st. Łódź-kaliska 10.10. Odechodzą ze st. Łódź-kaliska do Kolušek 7.10, przychodzą z Kolušek do st. Łódź-kaliska o g. 6.20.

Uwagi. Godziny wydrukowane tłustym drukiem oznaczają czas od 6 wieczorem do 6 rano

DUMA PAŃSTWOWA.

— 8 —

Agencja tel. ros. donosi, co następuje:

Jego Cesarska Mość Najjaśniejszy Pan w d. 6 (19) sierpnia Najwyżej rozkazał raczyć:

I. Utworzyć specjalną komisję dla rozpatrzenia przepisów dodatkowych do praw o Izbie Państwowej, w tej liczbie: 1) o wyborach do

Izby Państwowej z gubernii Królestwa Polskiego, obwodów Uralskiego i Targajskiego, gubernii i obwodów Sberyjskich, general-gubernatorstw: Stepowego i Turkestańskiego oraz namiestnictwa Kaukaskiego, a także o wyborach od obywateli koczujących (Ust. o wyborach do Izby Państw. art. 1 uwaga), 2) o wprowadzeniu w wykonanie Ustawy o wyborach do Rady i 3) o porządku rozpatrywania budżetów ministerstw i głównych zarządów oraz ogólnego budżetu państwowych dochodów i wydatków, a także o dokonywaniu ze skarbu asygnowań, nie przewidzianych przez budżet (Ust. Izby Państw. art. 33 p. b 1).

II. Komisja ta ma pozostawać pod przewodnictwem sekretarza stanu, rzeczywistego radcy tajnego, hr. Solskiego i składać się z członków Izby Państwa, sekretarzy stanu, rzeczywistych radców tajnych, Frisza i Polowcowa, generał adjutanta, generała piechoty Richtera, sekretarza stanu, ober ochmistrza księcia Wołkońskiego, generał adjutanta Czichaczewa, rzeczywistego radcy tajnego Gerarda, generał adjutanta, generała kawalerii hrabię Ignatjewa 2-go, rzeczywistych radców tajnych: Głubiewa, Tagancewa i Wierchowskiego, koniuszego księcia Obłęńskiego I i radcy tajnego Sztiszinskiego, ministrów i głównych zarządzających poszczególnymi wydziałami, sekretarza państwa, zarządzającego sprawami komitetu ministrów sekretarza stanu barona Nolde oraz święty Jego Cesarskiej Mości generał majora Trepowa.

III. Przy roztrząsaniu przez komisję projektów w sprawie porządku rozpatrywania budżetów ministerjalnych i budżetu Państwa (od 1 p. 31), obecni być mają oprócz wymienionych w III oddziale osób, członkowie Rady Państwa (z departamentu ekonomii państwowej): rzeczywiste radcy tajni: sekretarz stanu Kulomzin, Tesner, Iwaszczenkow, Saburow 2, Kobeko, Szidłowski i Czerewański, oraz radca tajny Romanow.

IV. Ministrowie i główni zarządcy poszczególnych wydziałów, oraz sekretarz Państwa, mogą być zastępowani przez innych pomocników.

V. Prowadzenie aktów komisji polecił podsekretarzowi państwa, radcy tajnemu Charitonowowi, w charakterze członka sekretarza, oraz urzędnikom Kancelaryi Państwa, wskazanym przez sekretarza Państwa.

Jednocześnie z tem, Jego Cesarska Mość raczył rozkazać, aby kwestye, spowodowane przez wprowadzenie w wykonanie praw o Izbie Państwowej, opracowane były w czasie jaknajkrótszym.

Dusza ludu rosyjskiego.

P. Mienszkow w № 10568 «Now. Wrem.» zamieszcza artykuł znamienity.

„Znany berliński prof. Delbrück ostrzega społeczeństwo rosyjskie przed zbytym optymizmem. Wybory do reprezentacji, kierowane ręką biurokracji, dają, jego zdaniem, wynik taki, jakiego życzył sobie minister spraw wewnętrznych. Ciekawym złudzeniem jest mniemanie, jakoby lud był liberalny, i wnioskowanie stąd, że wystarcza dopuścić go do urn wyborczych, aby otrzymać rząd liberalny. Czyż parlament niemiecki jest liberalny? Wszak przewyższają w nim klerykalni, agraryusze, skrajni nacjonalisci i wrogo względem liberalów usposobieni socjaliści.

Chłopi rosyjscy, którzy nie są w możności nawet przeczytać sprawozdania z dyskusji parlamentarnej, po dawnemu w uświęconej osobie Cesarza upatrywać będą prawdziwe wcielenie woli ludzi, a swój interes jedyny w posiadaniu dostatecznej dla swojej ubogiej egzystencji ilości ziemi.

Bez względu na to, czy wybory będą konserwatywne, czy radykalne, istotna dusza ludu prędko na jaw się ukaże, i wszystkie napływowe zachodnio-europejskie idee prędko będą rozwiane.

Prof. Delbrück nie sądzi, aby Rosya miała pozostać na zawsze w stanie obecnym — wstrząśnienia były zbyt silne — takie jednak olbrzymie ciało przez dziesiątki lat ulegać może fermentacji. Przykładem państwo rzymskie od Graków do Augusta.

Oto poglądy niemieckiego historyka. Zasługują one na poważną uwagę, wymagają jednak poprawek. Że parlament może mieć barwę reakcyjną, jeżeli wyborami kierują urzędnicy — nie przeczą temu rosyjscy liberalowie. Że lud taki, jakim go mamy obecnie nie jest liberalny, to również nie może chyba ulegać wątpliwości. Aczkolwiek w zupełnie innym niż w Niemczech ugrupowaniu, i u nas jednakże nawet wśród właścicieli państwa znajdują się domorośli klerykalowie, agraryusze, hakatyści i t. p. Ale jądro sprawy na tem właśnie polega, że rosyjscy liberalowie nie liczą na natychmiastowe zwycięstwo swojej idei.

«Wszystko, czego się domagają dla siebie, to tylko prawa egzystencji, legalnie uznanej, na równi z innymi partjami. Liberalowie nie mogą wyłączać z przyszłej reprezentacji ani jednego z wrogich im żywiołów, ani usunąć ich przewagi, jeśli tylko ta przewaga będzie istotna, nie zaś fikcyjna. Porządek liberalny tem właśnie się różni od nieliberalnego, że dopuszcza pokojowe współzycie, na wzór przyrody, zasad sobie przeciwnych i walkę ich między sobą wszelkimi sposobami z wyłączeniem jednego, t. j. gwałtu. Jeżeli pod kierownictwem urzędników wytworzona będzie izba, taka lub inna, reakcyjna lub radykalna, liberalowie ogłoszą to za fałszerstwo i zażądają wyborów uczciwych. Kląć będą nacisk na to, żeby lud mógł bez wszelkiego nacisku, bez wszelkich wpływów strachu lub zysku,

jak na sędzie, oddać swój głos prawdziwy. Prof. Delbrück straszy nas «prawdziwą duszą ludu rosyjskiego». Idealnym celem liberalizmu jest ujawnienie tej duszy ludu takiej, jaką jest istotnie, oswobodzona z więzów, wolna od gwałtów. Jeśli zaś w końcu lud rosyjski oświadczy się konserwatywnie, wówczas liberalom nie innego nie pozostanie, jak pochylić głowę przed wolą ludu i oczekiwać lepszych czasów.

„Przepowiednie zawsze bywają niepewne”; myli się jednak prof. Delbrück, twierdząc, że „napływowe” idee zachodnio-europejskie szybko u nas będą rozwiane. Jeżeli szczęśliwie się rozwinęły zaszczerpione nawet na antypodach, w jakichś Indjach lub Japonii, to w Rosyi chrześcijańskiej, do czasu najści tatarskich, rządzonej tem samcem, co Europa, prawem państwem grunt chyba nie będzie tak obcy dla plodów ducha jej zachodnich braci.

Wszystkie idee «napływowe» z dawien dawna i na naszej glebie rosły, choć w stanie zdziczenia. Proszę okiem rzucić na prawo obyczajowe włościan naszych, na ustrój gminy (obszczyny) wiejskiej, a przekonamy się łatwo, że trudno zadziwić «prawdziwą duszę ludu rosyjskiego» ideami zachodniej Europy: wszystkie one stają przed nami gotowe do apelu, i jeśli trzeba im jeszcze czego, to tylko kultury pewnej, jak żytu lub kapuscie.

Pytanie przymtem jeszcze wielkie, które idee uważać należy za napływowe: czy te, które przy szły do nas z Azji za pośrednictwem Bizancjum i Złotej hordy, czy idee europejskie, zrodzone w duszach ludów, bliższych nam rasą i sąsiedztwem. Jeżeli złe chwasty, Bóg wie, skąd naniezione, gładzą pola, to nie znaczy jeszcze, że one są prawowitymi gospodarzami roli.

Marzeniem liberalizmu jest wytworzenie takiego porządku, przy którym wystąpiłyby mogły swobodnie naturalne prawa każdego typu życia, wszystkich jego form, wszystkich odcieni, przy którym zwłaszcza przewagę określałby nie gwałt, lecz poddanie się samej naturze rzeczy. Jeśli idee lokalne mają dość siły — zwyciężą, byle tylko nie zawdzięczały zwycięstwa sile materialnej. Jeśli napływowe idee są słabe — zgina, byle nie ginęły zdławione i rozgniecione w błocie.

Dziewięćdziesiąt dziewięć milionów włościan analfabetów niemało ciemnoty wniesie w nasze życie parlamentarne — to nie ulega wątpliwości, czyż jednak prof. Delbrück liczy poważnie na wieczną noc w Rosyi? Analfabetyzm ludu jest występkiem starego ustroju. Nowa państwowość prędko da sobie radę z tą plagą. W ciągu jednego dziesiątka lat nauczania powszechnego zmieni się bardzo obraz oświaty ludowej. Co się tyczy nastroju duszy ludowej, to wytwarza go metyle szkoła, ileż życie, jest więc pożalowania godną omyłką myśleć, iż współczesny lud rosyjski, który przeszedł próby tak straszliwe, do dziś dnia pozostał dawnym fetyszystą politycznym.

Prof. Delbrück grozi Rosyi duszą jej ludu, jako przeszkodą na drodze postępu. Ale czemuż jest dusza tego ludu? Nie wiemy. Jak ciało chemiczne, nim je poddano działaniu odczynników, tak plemię rosyjskie nie wykazało dotychczas własności swoich. Ta niezmiernie masa nie zetknęła się jeszcze z najistotniejszymi warunkami życia cywilizowanego. Dotychczas wiadomo tylko, że przy straszliwym ciśnieniu i bardzo niskiej temperaturze lud nasz jest bezwładny, jak inne: jakim się jednak okaże w warunkach normalniejszych — doświadczenie jeszcze nie stwierdziło.

Rozbudzone ludy Zachodu z podziwem patrzają na kraj zastygły w nieruchomości i gotowe są wziąć go za trupa. A kraj tylko śpi, emotany złemi czarami. Jak śpiącej królownie w bajce, nie prędzej sądzono obudzić się duszy ludu rosyjskiego, aż zjawi się dla niej szlachetna i zdobywająca wolność odwaga.

Z Y G Z A K I.

Korespondent «Frankfurter Zeit» donosi z Tokio, że w urzędowym organie «Kwampo» ukazało się rozporządzenie mikada, na mocy którego umundurowanie żołnierzy japońskich będzie znacznie uproszczone.

Jeszcze uproszczone? W stosunku do efektywnych mundurów wojsk europejskich było ono już tak proste, że wydawało się nieprawdopodobnem, aby w tym kierunku jeszcze dalej posunąć się można. A jednak stało się. Z rozkazu mikada wszystkie rodzaje wojska japońskiego, a więc, piechota, konnica, artylerya, pionierzy i t. d., otrzymają mundur jednolity z koloru brązowego. Nie będzie odtąd żadnej różnicy w ubiorze gwardyi i zwykłych pułków liniowych, prócz małego znaczka na czapkach; nie będzie też żadnej różnicy między ułanem świetnym a piechurzem zwykłym. I nie dość tego. Mundur jenerała i szeregowca to dwa bliźnięta o ziemistej cerze. Pierwszemu dodano tylko szlify bardzo skromne, nie więcej; świecące guziki zamieniono na szare, matowe. Skasowano wszelkie złocenia, sznury, lampasy, gwiazdy, hełmy i t. p. Słowem, cała dekoracya mundurowa należy już do przeszłości.

To wynik doświadczeń, zebranych podczas wojny ostatniej. Pole bitwy wywiera wrażenie pustki. Z linterz leży przeważnie na ziemi i niczem od ziemi różnić się nie powinien. Blyskotki żołnierzy i oficerów europejskich to cel wyborczy dla wroga. Japończyk woli bezpieczeństwo niż paradę. Nie powinno błyszczeć na żołnierzu: ani rękojeść pałasza, ani lufa, ani guzik, ani sznur złoty. Wszystko to winno być matowe, jaknajwięcej zbliżone do barwy ziemi, kamienia, drzewa.

Zarzucają japończykom, że ślepo naśladowują Europę. Naśladowają, to prawda, ale nie ślepo. Dowiedli tego w reorganizacyi swojej armii, i nie tylko w umundurowaniu, lecz i w mustrze żołnierskiej. Tak zwane parady wojskowe mają w Japonii inny charakter, niż w Europie. Niema tej spekulacyi na efekt zewnętrzny, niema tego pedantyzmu popisowego w ruchach i chwytach przy mustrze. Tam dbają o to, aby każdy żołnierz umiał się z bronią obchodzić, ale gdy na komendę: „Broń do n g!” kilku żołnierzy spóźni się o 1/3 sekundy, to z tego powodu żaden oficer nie robi awantur, żaden podoficer nie częstuje szturchańcami rekrutów. Istotny sukces żołnierzy do przełożonych jest zgola inny, niż u nas. Zwykła to rzecz w Japonii, że prosty szeregowiec zspala sobie papierosa o cygaro oficerskie. I komenda brzmi jakoś inaczej. Mniej bałaśliwie i groźnie, bardziej jak spokojne rozporządzenie, niż rozkaz surowy.

Korespondent gazety frankfurckiej zwraca także uwagę na różnicę biurokratyzmu japońskiego i niemieckiego. W Niemczech urzędnik pocztowy ma zwykle taką minę, jakby łaskę robił publiczności. Człowiek niemal się boi, przystępując do okienka. W Japonii urzędnik to pan uprzejmy, który rozumie doskonale, że on jest dla publiczności, nie publiczność dla niego. Gdy w Niemczech ktoś zapomni we właściwym czasie zapłacić podatków, otrzymuje natychmiast groźne wezwanie: „Jeżeli w ciągu trzech dni nie zapłacisz, przysłemy ci komornika”. W Japonii inaczej. Tam urząd podatkowy wysła list grzeczny: „Pozwalamy sobie przypomnieć panu, że czas zapłacić podatki lub podać przyczynę, dla których pan zapłacić nie może”.

Kto w Niemczech chce zająć stanowisko konduktora na kolei państwowej, musi wykazać co najmniej 10-letnią służbę wojskową i rangę podoficera, bo w przekonaniu militarystów pruskich, tylko wysłużony żołnierz daje gwarancję, że będzie dobrze dziurkował bilety i kontrolował publiczność. W Japonii stanowiska konduktorów zajmują 16 letni chłopcy. Aby otrzymać posadę urzędnika pocztowego, który sprzedaje marki przy okienku, trzeba mieć w Niemczech przynajmniej świadectwo, uprawniające do służby jednorocznej w wojsku. W Japonii młode panienki sprzedają marki pocztowe. Listonosz niemiecki jest zawsze sierżantem wysłużonym; listonoszem japońskim może zostać każdy, kto czytać umie i pisać i kto zdał egzamin ze znajomości miasta. W Niemczech na awans leczyć może tylko taki policyant, który codziennie zamknie kogoś w areszcie i przedstawi komisarzowi tuzin denuncyacyi o naruszenie porządku publicznego lub przekroczenia przepisów policyjnych; w Japonii awansuje ten przedewszystkiem, kto w roli policyanta unika skarg i aresztowań, a oddziaływa umiejętną perswazyą na uspokojenie ludzi niesfornych. I dlatego w Berlinie policyant zawsze wrzeszczy i za kark łapie i do cyrkułu prowadzi, a w Tokio przemawia do rozumu, o-

strzega i tylko w ostatecznym razie używa siły fizycznej. A mimo to dobrze się dzieje w Japonii. Dziwny kraj! dziwni ludzie!

Wobec licznych reklamacyi naszych czytelników zawiadamiamy ich, że wczorajszy numer «Rozwoju» nie wyszedł.

KALENDARZYK TERMINOWY.

IMIONA SŁOWIAŃSKIE. Dziś Cichomita. Jutro Cieszymira.

STAŁA WYSTAWA OBRAZÓW, ulica Piotrkowska nr. 16. Otwarta od godziny 10 rano do godziny 8 wieczorem.

KRONIKA.

Ze szkół Do gimnazjum męskiego złożono do dnia dzisiejszego 104 próby o przyjęcie. Pośród kandydatów jest 12 prawosławnych, 27 katolików, 33 ewangelików, 31 żydów i 1 babtysta.

Examinacye przyjęciowe skończą się w piątek dnia 25 b. m.

Do gimnazjum żeńskiego złożono 80 prób o przyjęcie, wśród kandydatek jest 5 prawosławnych, 14 katolicek, 11 ewangeliczek, 50 żydówek. Lekcyje w gimnazjum żeńskim rozpoczną się dnia 29 b. m. Na zezwolenie złożenia egzaminów na świadectwa złożono 25 prób.

Do szkół przemysłowo-rękodzielniczych złożono 98 prób o przyjęcie, wśród proszących jest 8 prawosławnych, 45 katolików, 29 ewangelików, 16 żydów, egzamina rozpoczną się dnia 25 b. m.

Wiadomości ze szkoły handlowej udzielić nie możemy, gdyż informacyi nam odmówiono.

Na Daleki Wschód do armii czynnej zostali wezwani chorążowie Ekaterynburskiego pułku: Leopold Kabl, Konopiński i Lange, którzy w przeciągu trzech dni obowiązani są wyjechać na plac boju.

Biskup kujawsko-kaliski J. E. ks. Zdzitowiecki, w końcu ubiegłego tygodnia, t. j. piątek, sobotę i niedzielę, bawił w Drużbicach, gdzie dokonał poświęcenia kościoła oraz udzielił Bierzmowania licznym rzeszom wiernych, potem w niedzielę d. 20 o godz. 4 po południu wyjechał do sąsiedniej parafii Kociszewa, która, jako nieobsadzona, zwiedził jedynie w przejeździe do Lubdziej. Wszędzie ludność witała i zęgniała do stojąca z wielkimi honorami, wszędzie były porządane bramy tryumfalne i banderye kołne.

Wstrzymanie ruchu. Zarząd dróg Nadwiślańskich zawiadomił zarządy dróg żelaznych, że z powodów niezależnych od zarządu dróg Nadwiślańskich, ruch pociągów osobowych i towarowych na węzle warszawskim został wstrzymany, wobec czego pociągi osobowe z Warszawy nie będą wysyłane, znajdujące się zaś pociągi w drodze do Warszawy, będą przyprawione w miarę możliwości, wskutek czego przyjmowanie bagażu i ładunków, adresowanych do stacyi pomiędzy Warszawą, Mławą, Markami, Warszawą-Iwangrodem, Warszawa-obwodowa, Warszawa, Brześć em i Sedlcami, winno być wstrzymane do czasu nowego zawiadomienia.

Wobec powyższego zarząd dróg Nadwiślańskich składa odpowiedzialność za terminową dostawę towarów adresowanych na drugi Nadwiślańskie i za nie.

Wskutek powyższego zawiadomienia, kasy biletowe na stacyach Łódź, wstrzymały sprzedaż biletów pasażerskich, na przejazd po węzle warszawskim dróg nadwiślańskich.

Fundamenty pod nowobudowany kościół w Kurowicach, zostały położone w sobotę 19 sierpnia. Parafianie z całym zapalem pracują przy budowie. Do roboty stawia się więcej, niż zostało wyznaczone. — Pogrzeb kości znalezionych przy kopaniu fundamentów, odbędzie się we czwartek dnia 24 b. m.

Wobec syndykatu zawiązanego przez fabrykantów drożdży prasowanych i podniesienia ceny drożdży, na rynku łódzkim pokazały się drożdże płynne, które od dłuższego czasu już były znikły. Drożdże te są niezmiernie tanie, to też piekarze łódzcy i okoliczni chętnie je nabywają, szczególnie do wypieku chleba z t. zw.

gryzkowej mąki—pośledni gatunek pszennej—i najbardziej przed targiem, gdy każdy grosz oszczędzony na materyale surowym, daje możność zwycięskiego współzawodnictwa z konkurentem co do ceny. Chleb upieczony na tych drożdżach pierwszego a nawet drugiego dnia nie różni się niczem od zwykłego gryzkowego chleba; gdy jednak leży dłużej, nieco staje się dziwnie lepki, ciągnie się w nitki przypominające pajęczynę, nabiera przykrego zapachu i smaku. Chleb taki został przelany z Tuszyna do zbadania w pracowni d-ra Serkowskiego, gdzie jako przyczynę wadliwości chleba, uznano obecność prątka fermentacji śluzowatej (bacillus viscosus Adametz), a źródłem jego drożdże nie dość czysto ze względu na tanią przysiadłość.

Chleb gryzkowy ze względu na tanią, nabijają osoby ubogie, kto wie, czy i on nie przyczynia się w pewnej przynajmniej mierze do szerzenia się chorób przewodu pokarmowego, które w pewnych razach nawet śmiercią się kończą.

Drożdże te sprzedają na Góruym Rynku, ale pewnie nietylko tam.

Podziękowanie. Pozostałe rodziny po poległych skazakach, podczas pożaru przy fabryce Gehliga, w dniu 17 sierpnia r. z., za pośrednictwem naszego pisma składają podziękowanie strażakom, za piękne ukwiecenie mogli poległych kolegów w rocznicę ich śmierci, a zarządowi straży ogniowej ochotniczej za zakupienie nabożeństwa żałobnego, oraz za zajęcie się sprawą postawienia pomników.

Osobiste. Sekretarz giełdy łódzkiej, inżynier Kossut, wyjechał na parotygodniowy urlop.

Z sądu. Pisarz w niciarni w Widzewie, Bajer, wystąpił do sądu gminnego w Rżgowie, przeciwko towarzystwu akcyjnemu niciarni, o odszkodowanie 3 miesięczne, z powodu nieprawego wydalania go z fabryki.

Podczas rozpraw sądowych, wyjaśniło się, że Bajer na równi z innymi pracownikami podczas bezrobocia w niciarni został wydalony, lecz z wymowieniem dwutygodniowym.

Po stwierdzeniu tego faktu, sąd gminny, nie mogąc znaleźć odpowiedniego artykułu w prawodawstwie rosyjskim, jak należy postępować z robotnikami podczas strejków przy wydalaniu ich lub zamykaniu fabryk, gdyż prawodawstwo rosyjskie bezrobocia i strejków nieprzewidywało, pretensję Bajera oddalił, wskutek czego Bajer wniósł apelację do zjazdu sędziów pokoju.

Prawdopodobnie sprawa ta oprze się o senat, którego rezolucya będzie rezydująca.

Kryminalista na urzędzie. Znaną już historię o Kostylewie, urzędniku do szczególnych poleceń przy gubernatorze piotrkowskim, będącym w rzeczywistości niejakim Michajłowem, zbiegłym z Sachalinu—jeden z czytelników „Rusi“ uzupełnia następującymi szczegółami: „Zbiegły z Sachalinu Michajłow, zabił urzędnika lubelskiej izby obrachunkowej Kostylewa i tak zezpecił przytem twarz jego, że nikt zabitego nie rozpoznał Michajłow, zabrawszy wszystkie papiery Kostylewa, tym sposobem pod jego nazwiskiem otrzymał posadę w kancelaryi gubernatora piotrkowskiego.“

Bójki i napady. Na ul. Widzewskiej nr. 88 Nachman Goldfeder, lat 18, w kłótni został uderzony ostrem narzędziem i odniósł ranę czoła. Lekarz Pogotowia ranę opatrzył i pozostawił go na miejscu.—Na ul. Długiej nr. 27 Stanisław Tarnowski, pozostający bez zajęcia, lat 20, w bójce z towarzyszymi odniósł ranę głowy, zadaną tępym narzędziem, która została opatrzona przez lekarza Pogotowia.—Na Starym Rynku Chaim Rosenberg, krawiec, lat 19, odniósł ranę głowy, zadaną ostrem narzędziem. W i cyrkule ranę opatrzył lekarz Pogotowia i pozostawił go na miejscu.—Wczoraj wieczorem na powracającego do domu Konrada Bekkera, tkacza, lat 35, na ul. Aleksandrowskiej nr. 24, napadł jakiś zaczajony na niego człowiek i nżem zadał mu ciężką ranę w krzyż. Lekarz Pogotowia ranę opatrzył, uznawszy ją jednak za groźną, odwiózł Bekkera na dalszą kurację do szpitala Poznańskich.

Niebezpieczne zastąpienia. W ciągu dnia wczorajszego następujące osoby zachorowały na ulicach na kurcz żołądka: na ul. Długiej nr. 13 Karol Szymański, lat 25; na ul. Wólczańskiej nr. 54 Helena Augustyniak, lat 12, córka stróża i na ul. Pańskiej nr. 8 Władysław Karliński, lat 32, robotnik fabryczny. We wszystkich tych wypadkach lekarze Pogotowia udzielili chorym doraźnej pomocy.

Ogólne osłabienie. Na ul. Senatorskiej nr. 14 Konstanty Albrecht, lat 20, robotnik, pozostający bez zajęcia, uległ ogólnemu osłabieniu; w takim samym wypadku na ul. Zagajnikowej nr. 20 znaleziono Salomeę Potkańską, pozostającą bez zajęcia, lat 36. W powyższych wypadkach lekarze Pogotowia udzielili odpowiedniej pomocy.

Śmiertelne przejechanie. Onegdaj o godz. 10-ej rano zamknięte były i sklepy. Kilka tramwajów na Woli przewrócono. Od południa ruch na ulicach miasta zaczął słabnąć.

Wiadomości te zamykamy — pisze „Kuryer Warszawski“ — o godz. 12-ej w południe, odkładając dalsze szczegóły do rana.

— „Warszawski Dniownik“ donosi: Wczoraj oprócz „Słowa“ i „Dziennika dla Wszystkich“ polskie gazety wieczorowe nie wyszły. Przyczyny niewiadome.

— Komunikacya telefoniczna z Warszawą dziś od południa przywrócona po naprawieniu drutów.

TELEGRAMY

Petersburskiej Agencji Telegraficznej.

DZIENNE.

Petersburg, 23 sierpnia (urzędownie). General-gubernator moskiewski, Darnowo, na wysłaną do Najjaśniejszego Pana 20 sierpnia r. b. depeszę od mieszkańców Moskwy z powodu Manifestu, powołującego do życia Dumę państwową, miał szczęście otrzymać 21-go sierpnia od Jego Cesarskiej Mości odpowiedź treści następującej: „Zakomunikuj Pan pierwszej stolicy Moskwy, że Ja serdecznie jestem poruszony wyrażeniami uczuciami. Tak! usłysz Pan modlitwy ludzi rosyjskich i pobłogosław ich przysłą wielką pracę w Dumie państwowej.“

MIKOŁAJ“.

Petersburg, 23 sierpnia. General-adjutant Dubasow uwalnia się od obowiązków prezesa morskogo komitetu technicznego, z pozostawieniem godności general-adjutanta. Na najpoddańszym raporcie ministra spraw wewnętrznych, przedstawiającym wiernopoddańcze adresy rady miejskiej menzelińskiej, w gubernii ufimskiej z wyrażeniem gotowości radnych stać silnie w obronie Tronu Cesarskiego, Ojczyzny i prawa z ufn ścią, że cały wielomilionowy naród rosyjski z jednakiem sercem odpowie na wezwanie Ukoronowanego Wodza, umocniony Tron silnie stanie w obronie honoru Rosyi, tradycyi przeszłości i porządku—Najjaśniejszy Pan napisać raczył: „Serdecznie dziękuję menzelińskiej radzie miejskiej za gorące jej uczucia.“

Portsmouth, 23 sierpnia. Silne wrażenie wywarło opublikowanie rozmowy Wittego z dziennikarzem Len. Witte wypowiedział przekonanie, że Rosya nie zgodzi się na zwrot wydatków i odmówi ustąpienia Sachalinu. Żądanie o oddaniu okrętów rozbrojonych i ograniczeniu sił morskich, postawione li tylko w celu, aby zmieć grunt do ustępstw.

Według „Morning Post“, traktat pokoju będzie podpisany w najbliższym czasie. Rosya zapłaci niewielką sumę, jako zwrot wydatków za utrzymanie jeńców, chorych i rannych; ustąpi połowę Sachalinu. Japonia zrzecze się pretensyi do okrętów rozbrojonych i ograniczenia sił rosyjskich na Dalekim Wschodzie.

Rosyanie prowadzili rokowania z prostotą i szczerze w tonie umiarkowanym, bez wykrętów i uchyłań się i podstępnych kombinacyi zgodnie z najlepszymi tradycjami dyplomatycznymi. Jak przystoi wytrawnemu dyplomacie, Witte powtórzył odmowę co do ustępstw terytoryalnych. Z takim stanem rzeczy niezbędnem było liczyć się, aby osiągnąć zgodę. Japonia zgodziła się na niską sumę w porównaniu z tą, którą uważała, że otrzymać jest w prawie. Według informacyi, świadomych rzeczy, Japonia w kwestyach kontrybacyi i Sachalinu prawdopodobnie osiągnie zgodę. Japończycy opracowali kompromis, nie naruszający honoru Rosyi.

Elizawetgrad, 23 sierpnia. Komenderowany do Odesy komisarz policyi ujawnił trzech członków bandy fałszerzy monet, wyrabiających złote pięciorublowki.

W powiecie codziennie zdarzają się wielkie pożary w folwarkach obywatelskich i na osadach włościańskich.

Tomsk, 23 sierpnia. Egzaminy w instytucie technologicznym rozpoczynają się 29 sierpnia. Podano próśb 315, miejsc wolnych jest 300.

(Patrz str. 5-tą).

Kradzieże. Nuchim Moszkowicz, zamieszkały przy ul. Widzewskiej pod nr. 17, zameldował policyi śledczej, że służąca jego, Eleonora Inpor, okradła go z biżuteryi i 25 rb. gotówką.—Maryi Gerstein wczoraj o godz. 5 po poł., około hotelu Victoria, skradziono zegarek z dewizką.—R. Gordonowej, zamieszkałej przy ul. Piotrkowskiej przy ul. Piotrkowskiej pod nr. 87, skradziono z mieszkania srebra stołowe, wartości 300 rb.

Liczba czynnych warsztatów tkackich w Tuszynie dosięgła obecnie dwudziestu kilku. Wszystkie poskładane dawniej na strych jako, popsute i nienżyteczne, poznoszono obecnie i puszczone w ruch. Bieda jedynie z robotnikami, którzy jak tylko zobaczą, że majster przywiózł robotę z Łodzi, że roboty tej jest dużo, przestają pracować, żądając podniesienia płacy, tak przynajmniej twierdzą majstrowie.

Wprawdzie żądania pracowników dotąd nie osiągnęły zbytniego skutku, bo robotnik jest w stanie zarobek od 3½ do 4½, rubla tygodniowo, na cudzych krosnach, gdy sam właściciel zarabia dziennie do 1 rb, pracując od 5 rano do zmroku z bardzo krótką przerwą na obiad. Krosna są u nas rozrzucone po mieście, w 8 miejscach; najwyżej 6, najmniej jedna w poszczególnym lokalu.

Tkactwem trudnią się przeważnie żydzi; wśród majstrów jest zaledwie jeden chrześciani, wśród czeladników też nie wielu.

Słyszac o bajecznych zyskach, osiągniętych przez fabrykantów w B lehotowie, i u nas poczęła się kołatać myśl założenia podobnej fabryczki, przygotowującej towar dla Łodzi, naturalnie przy zastosowaniu motoru, spełzła jednak na niczem, gdyż, jak mówią, w Tuszynie trudno o tkaczy, gdy w Bełchotowie tkactwo w niektórych rodzinach jest zajęciem dziedzicznym od kilku pokoleń uprawianem. Podobno tamtejsi tkacze wystąpili obecnie z żądaniem, by robotę wykonywali jedynie mieszkańcy Bełchotowa, a by osób nie rozdawano na wsie. Przedsiębiorcy oparli się temu, bo i wieśniacy, jak mówili, potrzebują też zarobku. W swej skromności nie dodali, że tkacz wiejski, mając siaki taki domek, kawałek roli lub ogrodu, zadowolony jest mniejszym zarobkiem, niż robotnik, który tylko z tkactwa żyje.

Żądanie tkaczy bełchotowskich nie zostało uwzględnione i pierwotny system po dawnemu jest tam stosowany, pozwalając przedsiębiorcom zbierać obfite zyski.

Błonica. We wsi Helenowie w pow. łaskim, pokazała się błonica (dyfteryt).

Przy letnich robotach rolnych w całym szeregu majątków w pobliżu Tuszyna, jak Grabina Wols, Szynezyce, Żeromin, Kielczówka, Remiszewice pracują ludzie, sprowadzeni z gub. kieleckiej, z pod samych Kielc, pewna ich część jest rodem z Oblęgorka. Przychodzą oni na roboty już drugi, czy nawet trzeci rok. W Czarnocinie, majątku donacyjnym, wbrew zwyczajowi poprzednich lat, do sprzętu użyli byli ludzie miejscowi, dawniej zawsze brano żołnierzy, których w roku bieżącym niepodobna było dostać. Najwyższe wynagrodzenie brali robotnicy w Czarnocinie. Płaca wszędzie akordowa.

Z WARSZAWY.

Onegdajszy „Kuryer Warszawski“ donosi: Dziś zrana od śniadania zaczęły stawać fabryki w różnych dzielnicach miasta. Do południa nie pracowały już prawie wszystkie fabryki na Pradze, oraz większość na Powiślu. W pozostałych miano przerwać pracę od południa. Wstrzymane również zostały roboty miejskie i mularskie, które ustawały kolejno pod wpływem wezwań agitatorów. W kilku punktach miasta przed południem próbowano wstrzymać ruch tramwajowy.

Również przed południem wstrzymany został ruch pociągów na kolei Nadwiślańskiej, oraz praca we wszystkich warsztatach rzeczonoj kolei. W niektórych dzielnicach miasta od godziny

O wyborach do Dumy Państwowej.

(Telegram Ag. Petersb.).

—s—

(Dalszy ciąg).

20 W miastach, wymienionych w punkcie b art. I, dla wyborów do miejskiego zgromadzenia wyborczego, miasto dzieli się na okręgi wyborcze, odpowiadające, co do liczby granic, jego podziałowi na rewiry policyjne. Rozdział pomiędzy cyrkulami wyborców, podległych wyborowi, uskutecznia przez radę miejską lub zastępującą ją instytucję, stosownie do ogólnej liczby ludności w każdym z cyrkulów, i podlega zatwierdzeniu gubernatora lub naczelnika miasta.

21. Jeśli kilka osób posiada nieruchomości (art. 12. pp. a, b. c, art. 16 p. a i art. 19 p. a) na zasadach wspólnego nierozdzielonego posiadania, to każda z nich uważana jest za posiadacza w stosunku przypadającej na niego części majątku i według tego korzysta z praw głosu przy wyborach.

22. W każdym okręgu wyborczym, zjeździe lub zgromadzeniu nikt nie może mieć więcej nad jeden głos.

23. Dozór ogólny nad prawidłowym biegiem wyborów powierza się pod kierownictwem ministra spraw wewnętrznych gubernatorowi i naczelnikom miast. Mają oni prawo żądać od odpowiednich miejsc i osób wiadomości o biegu i porządku wyborów, jak również przeglądać procedurę wyborczą i udzielać wskazówek w celu zabezpieczenia prawidłowego biegu wyborów.

24. Dla sprawdzenia prawidłowości wyborów i rozważenia oświadczeń i skarg, dotyczących wyborów, powstają przy rządach gubernialnych i urzędach powiatowych komisje w sprawach wyborczych.

25. Komisje gubernialne w sprawach wyborczych zostają pod przewodnictwem prezesa sądu okręgowego, a do składu ich wchodzi: zarządzający izbą skarbową, marszałek szlachty powiatu gubernialnego, prezes gubernialnego zarządu ziemskiego albo instytucji gospodarstwa ziemskiego, jeden z członków sądu okręgowego, delegowany przez ogólne ich zebranie i jeden ze stałych członków rządu gubernialnego, albo gubernialnych instytucji właściańskich, według decyzji gubernatora.

26. Komisję wyborczą powiatową tworzą, pod przewodnictwem jednego z członków sądu okręgowego, delegowany przez ogólne ich zebranie, marszałek powiatowy szlachty, sędzia pokoju albo miejskiego, według decyzji zjazdu sędziów pokoju, albo ogólnego zebrania danego sądu okręgowego, prezes powiatowy zarządu ziemskiego, albo instytucji ziemskich, naczelnik miasta, powiatowego, inspektor podatkowy i jeden z naczelników ziemskich, według decyzji zjazdu powiatowego.

27. Złożenie skarg i oświadczeń w sprawach wyborów nie powstrzymuje procedury wyborczej.

28) W miejscowościach, gdzie niema gubernialnych przedstawicieli szlachty, wskazane w tem postanowieniu obowiązki spełniają osoby, wyznaczone przez władzę Najwyższą. Obowiązki reszty osób urzędujących, w postanowieniu niniejszem wspomnianych, w miejscowościach, gdzie takich osób niema, spełniają inne odpowiednie osoby urzędnicze.

29) Czyny występne, popełnione przy uskutecznianiu wyborów do Dumy państwowej, będą dochodzone i karane na zasadzie przepisów, dotyczących wyborów stanowych i społecznych.

II. O listach wyborczych.

30. Listy osób, mających prawo uczestniczenia w wyborach na zjazdach powiatowych właścicieli ziemskich i przedstawicieli miejskich, układają się i utrzymują w porządku należnym: w zjeździe właścicieli ziemskich przez zarząd ziemski powiatowy, lub zarząd instytucji ziemskiej, w miejscowościach zaś, gdzie takich zarządów niema, przez policję powiatową; w zjeździe natomiast wyborców miejskich — przez zarządy miejskie, albo przez instytucje, które je zastępują.

31. We wskazanych w punkcie b) art. 1-go

miastach listy osób, mających prawo udziału w obiorze wyborców do miejskich zebrań wyborczych, układane są i utrzymywane w porządku przez zarząd miejski lub instytucję, zastępującą go. Osoby, mające prawo udziału w wyborach w kilku okręgach wyborczych (art. 20), włączane są do list tego okręgu, który sami wskażą, a jeżeli takiego oświadczenia ze strony tych osób nie będzie, to włączani są do listy tego okręgu, w którym mają stałe miejsce zamieszkania.

32. Do list wyborczych wpisywane są nazwiska osób, które, przed ułożeniem odpowiedniego spisu (art. 30 i 31), posiadały nieruchomości, zakład przem.-handlowy, lub też opłacały podatek przemysłowy, nie mniej jak raz jeden, a podatek mieszkaniowy nie mniej jak przez trzy lata. Przy obliczaniu tego terminu, właściciel nieruchomości bierze w obrachunek termin władania tą własnością spadkobiercy linii zstępnej. Osoby, życzące sobie brać udział w wyborach według cenzusu majątku nieruchomego swych żon lub matek (art. 9), są obowiązane w swoim czasie oświadczyć o tem instytucji, układającej listy wyborcze (art. 30 i 31).

33. Ułożenie na zasadzie art. 30 i 31 listy wyborcze będą ogłaszane na sześć tygodni przed wyborami w miejscowym organie urzędowym, a oprócz tego, ogłaszane do ogólnej wiadomości w sposób, najbardziej zapewniający jawność owych list.

34. W ciągu dwóch tygodni od dnia ogłoszenia list wyborczych w miejscowym organie urzędowym osoby zainteresowane mogą podawać skargi i oświadczenia o nieprawidłowościach lub brakach, wskazanych w art. 30 w listach wyborczych do komisji powiatowej do spraw wyborczych, a wskazanych w art. 31 — do gubernialnej komisji do spraw wyborczych.

35. Po rozważeniu list wyborczych i nadesłanych skarg i oświadczeń odpowiednia komisja podaje do wiadomości osób podających skargi i oświadczenia swoją rezolucję. Zmiany, wniesione do początkowych spisów, ogłaszane są w miejscowym urzędowym organie, a oprócz tego ogłaszane w sposób najbardziej zapewniający jawność tych zmian.

36. Po ogłoszeniu w miejscowym dzienniku urzędowym poprawek list żadne uzupełnienia lub zmiany czynione nie będą, z wyjątkiem tych, które mogą nastąpić przy rozstrzygnięciu skarg, wniesionych na rezolucje odpowiednich komisji w porządku ustanowionym przez art. 47.

37. Osoby, nie wniesione na listy wyborcze lub które przed wyborami utraciły cenzus wyborczy, w wyborach nie biorą udziału.

III. O dokonywaniu wyborów.

1. O dokonywaniu wyborów na zebraniu wyborczym.

38. We wskazanych w punkcie b) artykułu 1-go miastach, w celu dokonania wyborów do miejskiego zebrania wyborczego, tworzy się w każdym rewirze wyborczym (art. 20) komisja wyborcza, składająca się z przewodniczącego i dwóch członków, powołanych przez prezidenta (głowę) miasta, lub osobę jego zastępującą, z liczby osób, mających prawo uczestniczenia w wyborach. Porządek dokonywania wyborów do miejskich zebrań wyborczych określa się przepisami, dołączonymi do niniejszego.

39. Sposób stwierdzania osobistości wyborców i sprawdzanie ich pełnomocnictw pozostawia się przewodniczącemu zjazdu (art. 3 i 14), albo komisji wyborczej (art. 38)

40. Wybory na zjazdach są dokonywane przez tajne składanie głosów, za pomocą balotowania gałkami, a wybory do miejskiego zebrania wyborczego przez tajne głosowanie za pomocą kartek.

41. Wybory (art. 3 i 6) i pełnomocnicy ze zjazdów wstępnych (art. 14) mogą być wybierani tylko z pomiędzy osób, mających prawo uczestniczenia w wyborach, w tym mianowicie powiecie lub rewirze, gdzie wybory są dokonywane.

42. Za wyborców ze zjazdów wyborczych, jak również za pełnomocników ze zjazdów wstępnych uznawane są osoby, które otrzymały więcej, niż połowę głosów, uczestniczących w zjeździe według większości otrzymanych kresek. W razie równej ich liczby, wybór decyduje się przez losowanie.

43. W miastach, wskazanych w punkcie b) artykułu I, za wyborców uważane są osoby, które otrzymały w rewirze wyborczym największą liczbę głosów, chociażby ta nie osiągnęła połowy liczby uczestniczących w wyborach. W razie równości głosów, wybór decyduje się przez losowanie.

44. Po ukończeniu wyborów, zjazdy i komisje wyborcze są zamykane. Nie później, jak dnia następnego, sprawozdanie z dokonanych wyborów przedstawiają: przewodniczący zjazdów — do komisji powiatowej do spraw wyborczych, a przewodniczący do komisji wyborczych — do komisji gubernialnej do spraw wyborczych.

45. W ciągu trzech dni po zamknięciu zjazdów i komisji wyborczych osoby interesowane mogą podawać skargi: do powiatowej komisji dla spraw wyborczych na nieprawidłowości, zasze podczas wyborów na zjazdach, oraz do gubernialnej komisji dla spraw wyborczych na nieprawidłowości spełnienia podczas obioru wyborców do zgromadzenia wyborczego miejskiego.

46) Po sprawdzeniu przebiegu wyborów i rozpoznaniu wniesionych skarg, komisja powiatowa lub gubernialna, o ile uzna, że jest po temu zasada, znosi dokonany wybór co do wszystkich lub niektórych osób, wybranych przez odpowiedni zjazd lub okrąg wyborczy. O postanowieniach swoich komisja zawiadamia osoby, które podały skargi.

47) W terminie trzydniowym od otrzymania zawiadomienia o decyzji komisji, interesowani mogą podawać skargi: na postanowienie komisji powiatowej do komisji gubernialnej, a na tę ostatnią do senatu rządzącego. Skargi składane być winny do właściwych komisji, które obowiązane są przedstawić je dalej z objaśnieniem: komisja powiatowa do gubernialnej w ciągu tygodnia, gubernialna do senatu w ciągu dwóch tygodni.

48) Listy wyborców do gubernialnych zebrań wyborczych układają komisje powiatowe, a także listy do zebrań wyborczych miejskich komisje gubernialne do spraw wyborczych. Obie listy są niezwłocznie ogłaszane z rozporządzenia gubernatora lub naczelnika miasta w miejscowym organie urzędowym, a nadto podawane są do powszechnej wiadomości sposobem, najlepiej gwarantującym jawność owych list.

2. O dokonywaniu wyborów do Dumy państwowej.

49) Na każdym zebraniu wyborczym gubernialnym przedewszystkiem wyborcy od zjazdów i pełnomocnicy gmin wybierają ze swego grona członka Dumy państwowej. Następnie zebranie wyborcze w ogólnym składzie swoim wybiera z liczby wszystkich mających prawo uczestniczenia w niem wyborców pozostałą liczbę członków Dumy (art. 2). Wybór odbywa się przez tajne głosowanie za pomocą balotowania gałkami.

50) Zebrania wyborcze miejskie (art. 5) wybierają z liczby mających prawo udziału w nich wyborców oznaczoną dla miasta liczbę członków Dumy państwowej (art. 2) przez tajne głosowanie gałkami.

51) Wstępne zebrania wyborcze zapisują rezultaty, a kandydaci poddają się następnie balotowaniu w porządku większości otrzymanych głosów.

52) Jeśli liczba osób, które na zebraniach wyborczych gubernialnych lub miejskich, otrzymały więcej niż połowę głosów, nie osiągnęła wskazanej w załączonym do art. 2 rozkładzie dla danej gubernii lub miasta liczby członków Dumy państwowej, to następnego dnia zebranie dokonywa w tym samym porządku wyboru uzupełniającego brakującej liczby członków. W razie bezskuteczności tych wyborów uzupełniających, na trzeci dzień odbywają się wybory ostateczne, przyczem za wybranych poczytują się otrzymujący względną większość głosów.

53. Na członków Dumy państwowej mogą być wybierane tylko te osoby, które wyraziły na to swoją zgodę. Osoby, pełniące w służbie prywatnej lub państwowej obowiązki za określonym wynagrodzeniem, w razie wybrania ich na członków Dumy państwowej, są obowiązane porzucić zajmowany przez nie urząd.

54. Nikt nie może być poddawany głosowaniu na członka Dumy państwowej więcej, jak w jednym zebraniu wyborczym — gubernialnym lub miejskim.

55. Na członków Dumy państwowej nie mogą być wybierane osoby, nie posiadające języka rosyjskiego.

56. Po ukończeniu wyborów, zebrania wyborcze gubernialne i miejskie mają być zamknięte. Najpóźniej nazajutrz dokładne sprawozdanie z wyborów ma być składane przez prezesów zebrań właściwym gubernatorom lub naczelnikom miast.

57. W terminie trzydniowym od zamknięcia zebrania wyborczego, osoby interesowane mogą złożyć właściwemu gubernatorowi lub naczelnikowi miasta skargi na zaszczyt podczas wyborów nieprawidłowości i przekroczenia ustanowionego porządku.

58. Sprawozdanie z wyborów, razem z podaniami na wybory skargami i objaśnieniami z powodu nich, złożonymi przez prezesów zebrań wyborczych, właściwy gubernator lub naczelnik miasta przedstawia do senatu rządzącego w terminie tygodniowym od dnia otrzymania sprawozdania z wyborów.

59. Po rozpoznaniu sprawozdania z wyborów i rozpatrzeniu się we wniesionych na wybory skargach, senat rządzący, o ile znajdzie podstawy po temu, znosi odbyte wybory co do wszystkich lub niektórych członków Dumy państwowej, powołanych z danej gubernii, okręgu lub miasta.

60. Wymienione w poprzednim artykule sprawy decyduje pierwszy departament rządzącego senatu ostatecznie, po wysłuchaniu wniosku oberprokuratora, większością głosów obecnych senatorów, w razie zaś równości głosów, zgodnie ze zdaniem senatora, p. o. przewodniczącego.

61. W razie nieważnienia wyborów przez senat rządzący, tudzież w razie wystąpienia członka Dumy państwowej z jej składu, jeżeli do terminu nowych wyborów do Dumy pozostaje więcej niż rok, odbywają się, na mocy rozporządzenia senatu rządzącego, nowe wybory, z ramienia właściwej, gubernialnej lub miejskiej, instytucji wyborczej, w tym składzie wyborców, który był wybrany na bieżące 5-lecie.

62. Listę członków Dumy państwowej formuje i ogłasza do wiadomości publicznej senat rządzący.

(dok. nast.).

W ważnej sprawie.

Pod powyższym tytułem „Kuryer Codzienny” rozpisal następującą ankietę:

Po przełomie, jaki odbył się w pierwszej połowie roku bieżącego, nastąpiła dziś już pewna zmiana norm zarobkowych w wielu gałęziach pracy fizycznej, głównie zaś w obrębie działalności fabrycznej.

Jak się ów cennik ułożył, jakie są warunki pracy, obchodzi to obecnie cały ogół, a chcąc pod tym względem dać niejakię informację, uważamy za właściwe odwołać się bezpośrednio do tych, którym wartość pracy została podniesiona.

W tym celu prosi „Kuryer” o nadsyłanie mu odpowiedzi, według poniżej postawionych pytań.

Chodzi o to, aby z danych, zebranych tą drogą, utworzyć pewien całokształt, który da pojęcie o rzeczywistych wynikach przełomu ekonomicznego u nas.

Odpowiedzi należy nadsyłać pod adresem redakcyi „Kuryera Codziennego” do d. 8 września.

Pytania:

- 1) Ile robotnik pobierał wynagrodzenia w końcu listopada r. z?
- 2) Ile robotnik pobiera teraz?
- 3) Ile godzin pracował w r. z?
- 4) Ile godzin pracuje teraz?
- 5) Jakie wygody zostały wprowadzone (kąpiele, sale jadalne, czytelnia, pomoc lekarska, kasy oszczędnościowe, mieszkania robotnicze, sklepy spożywcze, szkółki)?
- 6) W jaki sposób robotnik przepędza czas po pracy?

O nadsyłanie odpowiedzi na pytania powyższe „Kuryer” prosi we wszystkich miejscowościach, gdzie istnieje zbiorowa praca fizyczna.

Z prasy rosyjskiej.

—s—

Jak donosi «Riżskij wiestnik» za «Wind. Ztg.», w dobrach Dondangen spełniono zamach na spacerującego oficera dragonów, dowódcę konsystującego tam szwadronu. Jedna kula przebiła czapkę, a druga kontuzjowała go w głowę. Wieczorem, w celu wzmocnienia ochrony w obrębie dondangeńskim, przybył jeszcze oddział 40 szeregowców piechoty.

*

«Riżskij wiestnik» donosi:

„W Rewlu zastrejkowali robotnicy przedsiębiorni bawelny. Administracja nie przyjęła żądanych warunków i ogłosiła, że uwolni robotników.

Robotnicy w Rydze ponoszą z powodu bezrobocia codziennie 18,000 do 25,000 rb. strat. Straty fabrykantów są znacznie większe.”

Telegramy

Petersburskiej Agencji Telegraficznej.

—s—

Petersburg, 21 sierpnia. W Najwyższym Ukazie imiennym do senatu z d. 18-go sierpnia, utworzono nowe stanowisko wice-ministra komunikacji. Mianowany nim został naczelnik zarządu dróg wewnętrznych wodnych i szos, Iwanicki.

Petersburg, 22 sierpnia. Gazety donoszą: Ogólna ilość osób w Petersburgu, mających prawo udziału w wyborach do Dumy państwowej wynosi 9 500.

Londyn, 21-go sierpnia. „Daily Telegraph”, rozbiierając Najwyższy Manifest o ustanowieniu Dumy państwowej, powiada: Jeżeli do Dumy wejdą odpowiedni ludzie, to może ona wyrzeć potężny wpływ na sprawy rosyjskie i wywołać głęboko sięgające przeobrażenia w życiu Rosyi. Już sam fakt jej istnienia będzie stanowił trwałą rękojmię nadziei dalszych reform.

Portsmouth, 22 sierpnia. Witte zapewnił, jakoby prezydent Roosevelt proponował oddanie nieporozumien sądowi polubowemu. Wniesione do protokołu argumenty są następujące: Żądanie Sachalinu japończycy opierają na prawach narodowych i zajęciu wyspy. Rosyane twierdzą, że japończycy do roku 1850 nie zgłaszali praw do Sachalinu, nie kolonizowali wyspy. Traktatem z r. 1875 przyznano suwerenitet Rosyi.

Żądanie pokrycia wydatków japończycy uzasadniają z b. rezemi działaniami Rosyi, wywołującymi samoobronę. Zwycięstwo na wszystkich punktach daje Japonii prawo żądania zwrotu wydatków. Rosya nie uznaje się za zwyciężoną, zaprzecza prawo żądania kontrybucyi. Zdaniem Rosyi pretensye Japonii są bezprzykładne. Z powodu art. 10 Rosya utrzymuje, że ustąpienie okrętów rozbrojonych przeczy prawu międzynarodowemu. Japonia zaprzecza sprzecznościom z powodu 11 artykułu. Japonia widzi w ograniczeniu morskiej potęgi Rosyi na Wschodzie niezbędną warunek trwałego pokoju. Rosya bezwarunkowo odrzucna wszystko, co przynosi ujmę jej honorowi i godności i oświadcza, że niema zamiaru grozić morskiej potędze Japonii. Według informacji gazet japończycy nie sądzą, że Mikado zrobi ustępstwa w jakimkolwiek punkcie. Krążą pogłoski, że posiedzenie wtorkowe nie będzie ostatniem.

New York, 22 sierpnia. Według informacji nowojorskiego „Timesa”, Roosevelt otrzymał zapewnienie od obu stron, że posiedzenie konferencyi pokojowej we wtorek nie będzie ostatniem. Pełnomocnicy winni poświęcić pewien czas kwestyom drugorzędny.

Oysterbay, 22 sierpnia. Po 45 minutowej rozmowie z Rooseveltem Kaneko oświadczył, że chociaż wizytował prezydenta z własnej inicjatywy, jednakże był wciąż przedstawicielem rządu japońskiego. Być może Japonia przyjmie z uznaniem propozycje Roosevelta o sędzię polubownym.

Berlin, 22 sierpnia. „Local Anzeiger” z powodu wiadomości o czynnym podtrzymaniu ze strony Niemiec pośrednictwa Roosevelta, pisze: Mocarstwa są zainteresowane w pomyślnem prze-

biegu rokowań, lecz o aktualnych krokach dyplomatycznych nie może być mowy.

Paryż, 21 sierpnia. Witte oświadczył korespondentowi «Matina», że spotkanie się Rosena z Rooseveltem nie zmieniło położenia rzeczy. Pokój możliwy jest tylko w razie zrzeczenia się ze strony japońskiej ustąpienia Sa halinu i zwrotu kosztów wojennych.

Londyn, 21 sierpnia. Dziennik «Daily News» pierwszy w prasie angielskiej odezwał się przeciw nieludzkości żądań japońskich. Zdaniem tego dziennika, Japonia powinna zrozumieć, że jeżeli prowadzić będzie wojnę w dalszym ciągu, aby wywalczyć kontrybucję i ograniczenie rosyjskich sił morskich na Dalekim Wschodzie, straci wszelkie prawo powoływania się na swoje umiarkowanie i utraci sympatyje Anglii i Ameryki.

Londyn, 21 sierpnia. Portsmouthki korespondent „Timesa” donosi, że w Petersburgu stanowczo postanowiono nie czynić dalszych ustępstw.

Berlin, 21 sierpnia. Według informacji «Lokalanzeigera», pośrednictwo Roosevelta wywarło wpływ d. broczynny na pełnomocników rosyjskich, a oddziało niepomysłnie na japończyków, ponieważ, pamiętając okoliczności, towarzyszące zawarciu traktatu w Simonoseki, nie spodziewają się oni niczego dobrego dla siebie z wmięszania się mocarstw neutralnych.

Sato powiada, że japończycy dowiedzieli się o pośrednictwie Roosevelta dopiero z gazet.

Korespondent zapewnia, że mimo wszystkiego, w Ameryce spodziewają się rychłego zawarcia pokoju.

Konstantynopol, 22 sierpnia. Bułgarski agent dyplomatyczny, Nasencz, wręczył wczoraj W. Porcie notę z energicznym protestem z powodu środków policyjnych, przedsięwziętych niedawno przeciw bułgarom, zamieszkałym w Konstantynopolu i bułgarom, przechodzącym przez granicę turecką. Odkryty w Smirnie spiszek ormiański wywołuje niepokój nie tylko w Ildiz-kiosku, lecz w kołach dyplomatycznych, jako oznaka, że zamach Ildiz-kiosku był tylko epizodem rozległego spisku. Istnieją przypuszczenia, że tu i w innych jeszcze miejscowościach ukryte są znaczne zapasy materiałów wybuchających, przeznaczone do licznych zamachów. W dzień wstąpienia sultana na tron 31 sierpnia przygotowuje się szereg rozległych środków. Opowiadają, że Ildiz-kiosk będzie otoczony ze wszystkich stron pustemi placami. Sąsiednie dzielnice będą zburzone.

Sofia, 22 sierpnia. Przy wyborach wczorajszych do rad okręgowych wszędzie odnieśli zwycięstwo kandydaci rządowi, bez względu na energiczną agitację opozycyi.

Berlin, 21 sierpnia. Komunikat półrządowy powiada: Rząd niemiecki jest silnie przekonany, że eskadra angielska kanału znajdzie w Niemczech przyjęcie, odpowiadające przepisom gościnności i stanowisku potężnego narodu. Wezwanie to ma widocznie na celu ostrzeżenie ludności, aby nie zastrzała nietaktownem zachowaniem się wobec angiłków i tak już bardzo naprężonego stosunku.

Charbin, 22 sierpnia. Oddziały Czerwonego Krzyża, Kaufmana, grodzieński i nowgorodzki zawiesiły swoje czynności w Charbinie.

Mitawa, 21-go sierpnia. Gubernię ogłoszono w stanie wojennym. Władzę generalną gubernatorską powierzono generałowi B. kmanowi.

Sewastopol, 21 sierpnia. Dzisiaj w sądzie wojennym morskim rozpatrywano sprawę majtki Obolencowa, wyłączonej, z powodu jego choroby, ze sprawy 44 majtków, którzy uczestniczyli w rozruchach na „Prucie”. Obolencow skazany został na zesłanie do robót ciężkich na lat sześć.

Astrachań, 21-go sierpnia. Zadzuszono tutaj właścicielkę składu broni, Adiksowa, poczem zabowano 14,000 rb. i 20 zegarków złotych.

Odesa, 21 sierpnia. Wykryto tutaj fabrykę fałszywych pięciorublowek złotych. Aresztowano trzy osoby, które rozszerzały podrobione pieniądze w różnych miastach.

Krzemieńczug 21 sierpnia. W Nowym bazarze wśród silnego wiatru powstał pożar. W płomieniach szereg magazynów.

Tyflis, 21 sierpnia. „Kawkaz” powtarza pogłoskę, że na pierwszą połowę września egzarcha Gruzyi zamierza zwołać zjazd pasterzy kościoła gruzińskiego, celem zbadania ich potrzeb i obmyślenia sposobów, któreby tym potrzebom uczyniły zadość.

*

Moskwa, 23 sierpnia. Nadzwyczajne zebranie członków gminy, po nabożeństwie, prosiło depesza ministra skarbu o złożenie w stóp Najjaśniejszego Pana uczuć wierności i zapewnienie o gotowości współdziałania wszystkimi siłami, przy ścisłym wypełnieniu przez ludność obowiązków, włożonych na nią, zgodnie z Najwyższymi wskazaniem.

Moskwa, 23 sierpnia. Minister komunikacji odjechał koleją Jarosławska.

Charków, 23 sierpnia. W fabryce Helpricha nastąpiło porozumienie z robotnikami. Roboty zaczynają się jutro.

Kremieńczyk, 23 sierpnia. Pożar w nowym bazarze zniszczył 5 magazynów. Straty 100,000 rubli.

Kremieńczyk, 23 sierpnia. «Jużnoje Slovo» donosi: Kupcy, którzy wyjechali na jarmark do Lichowki, powrócili zeszpeceni. Kupcowi Brodzkiemu oderżnięto uszy. Niektórzy są w agonii. Do Lichowki przybyli kozacy.

Białystok, 23 sierpnia. 40 domów żydowskich i chrześcijańskich spłonęło.

Petersburg, 23 sierpnia. W głównym rządzie wojennym rozpatrywano skargę kasacyjną Prokopa, skazanego na śmierć przez petersburski okręgowy sąd wojenny za zabójstwo podpalownika żandarmów, Kramarenki w Wyborgu. Skargę pozostawiono bez skutku.

Wilno, 23 sierpnia. Israel Peril, skazany na śmierć, podał skargę kasacyjną.

Petersburg, 23 sierpnia. Najwyższy rozkazano budujący się w warsztatach bałtyckich okręt transportowy typu «Jeniseja» i w Anglii krążownik opancerzony, pojemności 15,000 ton, zaliczyć do floty, nazwawszy pierwszy z nich «Amur», drugi «Ruryk».

Odesa, 23 sierpnia. Sąd wojenny skazał na ciężkie roboty bez terminu mieszczanina Druja za spełnienie zamachu na życie strażnika policyjnego w d. 29 czerwca.

Symferopol, 23 sierpnia. W Symferopolu i Borysowie Najwyższy Manifest o Dumie państwowej wywołał radość.

Elizawetgrad, 23 sierpnia. W powiecie aleksandryjskim włościanie spalili ekonomię Buckowo, właściciel cesał.

Sytiaza, 23 sierpnia. W dniu 20 sierpnia na

południu Taalu, podjazd rosyjski wymienił strzały z chunchuzami. Podjazd japoński na lewym skrzydle dostał się pod ogień rosyjski i stracił 15 w rannych. W stronie Mopejtanu pojawiły się bandy chunchuzów. Krają wiści, że w okręgu Sinminpu szerzy się cholera wśród japończyków. Śmiertelność wynosi od 40 do 50 wypadków na dobę.

Sytiaza, 22 sierpnia. Na lewym skrzydle, d. 17 b. m., oddziały wywiadowcze wyparły dwa szwadrony jazdy japońskiej ku Dagudziady i zamieniały się strzałami do Julandy. Rosyau poległo 2, ranny jeden. W środku na południe Taalu co noc oczekiwają się zasadzki i wycieczki ochotników.

Berlin, 23 sierpnia. Witte oświadczył korespondentowi «Local Anzeigera»: Doniesienie wczorajsze, jakoby prezydent Roosevelt proponował siebie jako sędziego polubownego—fałszywe. Prezydent zaproponował tylko dobre usługi swoje, w celu pośredniczenia.

W Portsmouth panuje zdanie, że konferencja dziś lub jutro zostanie zamknięta bez rezultatów.

Z Tokio telegrafują, że prasa japońska oświadcza, iż niema nadziei pogodzenia różnicy zdań, wskutek czego konferencja winna być zerwana. Wypadnie wojnę prowadzić dalej.

New-York, 23-go sierpnia. Oczekują, że japończycy jutro zrobią ustępstwa co do dwóch punktów.

Oysterbay, 23 sierpnia. Przypuszczają tu, że natychmiastowemu zerwaniu konferencji zapobieżono. Jest nadzieja na pomyślny przebieg rokowań. Roosevelt usilnie stara się utorować drogę do zgody. Przypuszczają, że jego usiłowania wpłynęły na pełnomocników obu stron.

Portsmouth, 23 sierpnia. Przedstawiciel Roosevelta naradza się z Witem i Rosenem w arsenale morskim.

New York, 23 sierpnia. Naznaczone na dziś posiedzenie pełnomocników, odłożono do jutra, wskutek niezakończenia protokołów, których podpisanie miało nastąpić w Tokio.

Londyn, 23 sierpnia. «Standard» doradza rosyjanom, aby skorzystali z danych im prerogatyw, przypominając o bezustannym rozwoju parlamentu angielskiego. Przed 75 laty prawo wy-

boreze w Anglii znajdowało się w tem samym położeniu, co w Rosyi. Przed 25 laty robotnicy więcej nie korzystali z prawa głosu. Parlamenty angielski i amerykański nie mogą uwalniać ministrów. Rosyjanie nie powinni zwracać uwagi na krytykę zagranicznych radykałów i socjalistów; niepodobna obdarzać nieokrzesanych włościan w myśl zasad krańcowej demokracji.

Konstantynopol, 23 sierpnia. Wiadomości ze źródeł bułgarskich o mobilizacji wojsk tureckich w Macedonii są fałszywe. Czynią się tylko pewne przygotowania wojenne, wywołane stanem kraju i wzmożoną działalnością oddziałów powstańców po ukończeniu robót w polu.

Tyflis, 23 sierpnia. Namiestnik utworzył komisję pod przewodnictwem Dżankowskiego majątku, dla uzupełnienia opracowanego w roku zeszłym projektu o wykupie włościańskich gruntów nadziałowych w kraju zakaukaskim. Nowy projekt będzie przedstawiony do Petersburga dla rozpatrzenia na najbliższej sesji prawodawczej. Szlachta opracowuje podanie o posadzonym typie instytucji ziemskich na Kaukazie. Utworzono komisję szlachecką w kwestyi kachetyńskiej kolei żelaznej.

Chrystiania, 23 sierpnia. «Storthing» postanowił zaprosić szwedzkich działaczy państwowych do współdziałania w rozerwanu unii i zniszczeniu aktu unii, oraz upoważnił rząd norweski do prowadzenia rokowań ze Szwecją, w kwestyach, związanych z zerwaniem unii i polecił zakomunikować rządowi szwedzkiemu sprawozdanie o plebiscycie norweskim.

(Patrz stronę 3-a).

Wszystkim, którzy w niedzielę d. 20 b. m. odprowadzili drogie mi szczytki ojca mego

s. + p.

Władysława Piątkowskiego,

a przedewszystkiem ks. Bakalarczykowi za wypowiedziane na cmentu słowa pociechy, bractwu różańcowemu, kolegom po fachu i przyjaciółom zmarłego, składam najserdeczniejsze «Bóg zapłać».

Stroskana córka.

W szkole prywatnej męskiej J. Radwańskiego

Cegielniana 11, rok szkolny zaczyna się d. 21 sierpnia r. b. Przyjmuje się chłopców od lat 7 względnie 6½. Przy szkole

Kursy wieczorowe
dla dorosłych. 1080 9-1

NAUCZYCIELKA

z patentem gimnazyjalnym poszukuje lekcji i przyspasabia do wszystkich miejscowych zakładów naukowych, ul. Szkolna nr. 8 m. 20. 1092-d-2

Do nabycia w księgarni R. Szatłogo i we wszystkich księgarniach popularne 2 psiełki

Małżeństwo i Rzerzaczka Przymiot i jego leczenie

przez D-ra Iz. Abrutina, odyatora oddziału chorób wenerycznych i skórnych w szpitalu Poznańskim w Łodzi. 759-d-108

Zakład zegarmistrzowski
St. DRECKIEGO

przeniesiono na ul. Piotrkowską № 145. Przed sklepem przystanek tramwajowy. 1029-d 213

Inowódz.

Pojedyncze pokoje umeblowane. Restauracja, całkowite utrzymanie. Wiadomość: Zielona 11, lub na miejscu. 1096-6-1

Na pensyi IV kl. żeńskiej z klasą wstępną Maryi Szczyglińskiej

ul. Nawrot nr. 42.

zapisy ucznie do wszystkich 4-ch klas oraz 3-ch oddziałów klasy wstępnej rozpoczęte, codziennie od g. 9-4. Lekcje dnia 21 sierpnia. 1078-6-2

Drobne ogłoszenia.

A) Przełożona pensyi Kisielewska-Kuncea zawiadamia, że lekcyce rozpoczynają się 16 sierpnia. Przy pensyi ogród. Zapis codziennie. Widzewska № 126. 1240 7-7

B) Biuro Arlet ma do umieszczenia zdolną freblówkę ze świadectwami. Piotrkowska 92. 1319-1

C) Człowiek w sile wieku, znający język polski i rosyjski, pragnie przyjąć jakiegokolwiek miejsce. Oferty dla «Człowieka» w «Rozwoju». 1247-d-8

D) Do sprzedania urządzenie gazowe Andrzeja 16, fryzjer. 1323-3-2

D) dwa mieszkania po jednym pokoju z kuchnią. Staro-Zarzevska 45. 1-60-6-1

D) do sprzedania kawiarnia z całym urządzeniem i bilardem za 250 rb. Skwara 16. 1355-3-1

D) dnia 18 sierpnia zginęła dziewczynka lat 7, na imię Stanisława Kętrzycka, ubrana biednie i boso. Ktoby wiedział o niej raczy zawiadomić rodziców na ulicy Widzewskiej № 4 m. 38. 1347-3-1

E) legancki pokój zaraz do wynajęcia. Widzewska 86 m. 2. 1320-6-3

F) filia piekarska z kaucją jest do wynajęcia. Ulica Średnia № 55. 1343-3-1

F) fortepian piękny Małeckiego, 340 rubli. Konstantynowska 5, stróż wskazuje. 1344-2s1

K) korzystne posady dla francuzek. Piotrkowska 92, biuro Arlet. 1328-1

K) kantor służby Arlet, Piotrkowska 92, poleca porządną dziewczynę pokojową z dobrą krawieczyzną, i zdolnego stangreta z długoletnimi świadectwami 1349-1

M) Magiel w dobrym stanie do sprzedania. Ulica Brzezinska nr. 41. 1332 3 3

M) młodzieniec z czteroklasowym wykształceniem Szkoły Handlowej, poszukuje zajęcia. Oferty w adm. «Rozwoju» dla «Młodzieńca». 1319-5-3

M) młody człowiek, posiadający kaucję, mówiący po polsku, rosyjsku i niemiecku, poszukuje zajęcia inkasenta lub magazyniera. Oferty proszę składać w «Rozwoju» pod literami «W. S. 13». 1334-1

M) młody człowiek z ładnym charakterem pisma poszukuje do przepisywania w języku polskim i rosyjskim. Oferty w Administracji «Rozwoju» pod B. R. M. I. 172-d-1

N) niemiecka konwersacja. Tamże przychodnia freblówka ma godziny wolne. Oferty pod I. S. 1317 4.-1

O) osoba z dobrego domu poszukuje zajęcia a kasyerki lub sklepowej, w handlu kolonialno-spożywczym, cukierni, owocarni, masarni, sklepie bławatnym, monopoliowym lub t. p. Oferty proszę składać w «Rozwoju» dla «Osoby». 1210 2-2

P) pokój frontowy, słoneczny, przy rodzinie, z oddzielnym wejściem, do wynajęcia zaraz. Miłsza 33, stróż wskazuje. 1299-3ps3

P) potrzebni roznośnicy z kaucją. Biuro dzienników, Piotrkowska 103. 1335-2 2

P) potrzebna zdolna prasowaczka. Piotrkowska 243. 1345-2-1

P) pianino prawie nowe, lipskie, kaukaski garnitur mebli bafłowanych, 4 krzesła złocone i malowane, 3 pary ładnych portyer, tanio sprzedam. Ul. Radwańska 71 m. 3 od 9-11 rano. 1340-2-1

P) potrzebny chłopiec na posyłki do składu przyborów fotograficznych «Fotos», Przejazd 2. 1352-1

P) potrzebny chłopiec do pisania. Oferty w adm. «Rozwoju» pod lit. S. M. 1337-1

P) panienska, znająca dobrze krawieczyznę, poszukuje miejsca w domach prywatnych. Mikołajewska nr. 65 m. 16. 1353 1

S) sklep kolonialno-dystrybucyjny do sprzedania zaraz. Cegielniana № 86. 1312-3-3

W) współlokatorki poszukują do dwóch pokoi. Mam fortepian. Widzewska 104 mieszk. 31. 1350-3sw1

T) tano do wynajęcia wspólny pokój przy bezzdzielnym małżeństwie. Wiadomość ulica Konstantynowska № 41 m. 13 1 piętro. 1246-d 8

Z) zaginął paszport na imię Moska Amzlera, wydany z góry Kalwarii. 1331-3 3

Z) zaginęło świadectwo majstra rzeźniczego na imię Heirycha Ratche. Łaskawy znalazca raczy złożyć je w magistracie łódzkim. 1330-3 2

Z) zaginął paszport na imię Maryanny Drzewieckiej, wydany z Koła 1334-3 1

Z) zaginęły 3 paszporty i metryka, 1-szy na imię Sory Myszkwicz, 2-gi na imię Bejymena Targensona i metryka na imię Fajge Machwe Targensona, wydane z m. Łodzi, 3-ci na imię Lejbusia Nagiel, wydany z Radomia. 1359-3-1

Z) zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Tomasza Juliana Gałkowskiego, wydana z gminy Żychlin. 1354 3-1

Z) zaginął paszport na imię Szajze Różenberga, wydany z gminy Młoga Dolna. 1355-3 1

Z) zaginął paszport na imię Franciszka Piwuńskiego, wydany z gm. Dobra. 1357-3-1

Z) zaginął paszport na imię Franciszka Grzelaka, wydany z gminy Niesułków. 1318-3-1

Z) zaginęła książeczka legitymacyjna na imię Stanisława Michałowicza, wydana z magistratu m. Łodzi. 1342-3-1

Z) zaginął paszport na imię Damazyna Lewińskiego, wydana z gm. Radogoszcz. 1341-3-1

Z) zaginął paszport na imię Giersza Zysmana, wydany z m. Łodzi. 1346-3-1

Z) zaginął, 22 czerwca, weksel na rb. 200 na imię Kazimierza Zajęca, wystawiony przez Józefa Sześcińskiego. Ostrzegam, że weksel ten nie ma żadnej wartości. 1351-3 1

Z) zaginął paszport na imię Macieja Marchlika, wydany z gminy Łochów, powiatu węgrowskiego. 1315-3-3

Z) zaginął paszport na imię Władysława Richtera, wydany z gminy Klonowa. 1321-3-3

Z) zaginął paszport na imię Tomasza Kulińskiego, wydany z gminy Dalków. 40 rubli za lekcyce przyw. otrzyma nauczycielka. Biuro Arlet, Piotrkowska 92. 1338-1

Siedmioklasowe Szkoły Handlowe

w Pabianicach,

pozostające pod Zarządem Ministerium Skarbu.

7-klasowa Szkoła Handlowa

Żeńska

istniejąca od roku 1899.

7-klasowa Szkoła Handlowa

Męska,

istniejąca od roku 1898.

Egzaminy wstępne do wszystkich klas: **12 (25) i 13 (26) sierpnia 1905 r.**

981-6-6

Źródłem siły dla wszystkich osłabionych,

wycieńczonych, zdenerwowanych, pozbawionych energii skutkiem przepracowania umysłowego lub fizycznego, jak również i dla tych, których choroby wyniszczające i silne wstrząśnienia moralne pozbawiły odporności — jest

SANATOGEN BAUERA

naszczycony świadectwami przeszło 2000 lekarzy wszystkich krajów kulturalnych.

Prawdziwy tylko Bauer i S-ki w opakowaniu rosyjskiem. Wstrzegaj się bezwartościowych naśladowców. Broszury na żądanie wysła bezpłatnie S. Karosowski, ul. Nowo-Senatorska No. 4 w Warszawie.

Ogród owocowy i warzywny, 23 mórg.

W majątku Charlupia Wielka, położonym 4 1/2 wiorsty od stacji Sieradz koło kaliskiej, do wydzierżawienia na kilka lat. Śliczne położenie, 2 1/2 tysiące rodzących drzew, jagody, inspekta cieplarnia, oranżerya, paręset róż, morga szparagów, szkółki. W ogrodzie 4 stawy zarybione. Opał, ładne mieszkanie i budynek dla inwentarza. Do dzierżawy ogrodu może być dodane też przy ogrodzie ładne 10 m. roli z łąką. Złazić się: M. Kosman, Charlupia Wielka p. Sieradz. 1120-6-1

Do większej fabryki w Łodzi potrzebny jest

inżynier-mechanik,

posiadający praktykę w dziedzinie obsługi kotłów i maszyn parowych i mogący jednocześnie objąć stanowisko

zawiadowcy fabryki.

Oferty pod lit. AAA. przyjmuje Administracja „Rozwoju”. 1116-3-1

Kursy wieczorne

przy Stowarzyszeniu wzajemnej pomocy pracowników handl. m. Łodzi

(ulica DŁUGA № 45).

Podania przyjmują się codziennie, oprócz świąt, od g. 7 1/2—9 wiecz. Egzamina wstępne z języków rozpoczną się 23 sierpnia (5 września). Zajęcia — 1 (14) września. 1087-3-1

4-ro klasowa Szkoła Handlowa

Stowarzyszenia wzajemnej pomocy pracowników handlowych m. Łodzi (ulica Długa nr. 45).

Egzaminy rozpoczną się 17 (30) sierpnia.

Podania przyjmują się codziennie, oprócz świąt, od godziny II-iej do I-iej po południu. 1086-3-2

Istniejący w Pabianicach przez długi szereg lat

sklep rzeźnicki

w dobrym punkcie położony, jest od 1 września do wynajęcia. Wiadomość u p. Ed. Lehmana w Pabianicach. 1108-3-1

Zaginął weksel

na rb. (50) pięćdziesiąt, wystawiony dnia 12 czerwca r. b., płatny 9 października r. b. przez Józefa Wągrowskiego na zlecenie Jana Kozłowskiego. Prosi się o nie nabywanie takowego, gdyż niema żadnej wartości. 1114-1

Wakuje posada portyera fabrycznego.

Kandydaci z dobrymi świadectwami, młodzi, energiczni, posiadający języki polski i niemiecki, mogą nadsyłać swe oferty pod lit. X. Y. Z. do Administracji „Rozwoju”. 1117-3-1

ADWOKAT PRZYSIĘGŁY

Wojciech Hermanowski

POWRÓCIŁ,

Konstantynowska 11,

przyjmuje od g. 5 do 7 po poł. 1010-3-1

Maszyna do szycia Singera

pierscionowa, do sprzedania, ulica Włodzewska 127 mieszkania 13 lewa oficyna na dole na lewo. Obejrzeć można od 9 do 11 z rana i od 6-9 wiecz. 1119-3-1

Otwieram

stancję dla uczniów,

zapewniając im prawdziwie macierzyńską opiekę. Mikołajewska № 35 m. 11. 1121-6-1

Nauka Tańców!

Zapisy do nowego kursu przyjmują codziennie. Udzielam lekcji w domu i na pensjach. przyjmuję również kółka prywatne. Co niedziela i święta zapraszam uprzejmie na lekcje zbiorowe. **A. Lipiński**, Dyplom. Naucz. Tańców Cegielniana № 16. 1123-3-1

Folwark

sześciowłokowy zamienię na kamienicę, sprzedam lub wydzierżawię na przystępnych warunkach z całą krestencją. Bliższa wiadomość w Administracji „Rozwoju”. 1124-3-1

Koń do wyjazdu

bardzo dobrze ujeżdżony w parze i w pojedynkę

sprzedaje się wypadkowo

naprzeciw cerkwi pułku Ekaterynburskiego przy ulicy Ekaterynburskiej. Zapytać u wachmistrza 4 szwadronu 1079-3-2

DO WYNAJĘCIA

5 pokoi z kuchnią na III-em piętrze, oraz 4 pokoje z kuchnią i dużą salą na I-em piętrze. Piotrkowska 108. 1095-3-2

Młody człowiek

potrzebny do poważnego agenturowego interesu w Łodzi, jako wojażer na prowincji, władający dobrze trzema językami. Znający branżę aptekarską ma pierwszeństwo. Oferty nadesłać do Administracji „Rozwoju” pod literą I. N. 1069-3-2

Lokale do wynajęcia

od 1 października r. b. lub zaraz 4 i 5 pokoi z kuchnią i wszystkimi wygodami na rogu Główniej i Włodzowskiej nr. 51, a także na ul. Nawrot nr. 72 dwa pokoje z kuchnią i 3 pokoje z kuchnią i wszystkimi wygodami. Wiadomość na miejscu lub u p. F. Wagnera, Nawrot 53. 1111-3-1

Pensja VI klasowa

TEOFILI SCHMIDT

Pasaż Meyera № 10.

Lekcje rozpoczną się dla klas przygotowawczych i I-iej 16-go sierpnia, dla klas 2, 3 i 4-iej 1-go września.

Zapisy uczęszczania odbywa się codziennie od 10 do 4 ej. Przyjmują się dzieci od lat 6-ku. 1063-6-3

MIESZKANIE

1, 2 lub 3 pokoje z kuchnią zaraz, lub od 1 października, tania do wynajęcia. Wiadomość: Piotrkowska 163 m. 3. 1101-3-1

Choroby weneryczne, moczopłciowe i skórne

Dr. St. LEWKOWICZ

Zachodnia № 33

(obok lombardu akcyjnego).

Dla panów od 8-11 r. i od 6-8, dla dam od g. 5-6. c-248

W niedziele i święta od 9-12 i od 3-4.

Dr. L. PRZEDBORSKI

przeprowadził się na

ulicę **WSCHODNIĄ** № 69

róg Dzielnej i

przyjmuje z chorobami gardła, krtani, nosa i uszu, od 9 do 11-iej przed poł. i od 4-7 popoł. 1072-60-2

Piotrkowska № 108 m. 5

Dr J. Grabowski

Choroby uszu, nosa i dróg oddechowych. Przyjmuje codziennie od 4-6 1/2 wiecz. 491-r-3

Dr. I. KRUKOWSKI

powrócił.

Choroby wewnętrzne i dziecięce.

Przyjmuje codziennie

do 11-iej rano i od 4-6 popoł.

Piotrkowska 88. 1029-20-11

Dr. Feliks Skusiewicz

Choroby skórne i weneryczne **Andrzeja 13.**

Przyjmuje od 4-8 wieczorem.

W niedziele i święta od g. 9 1/2-1 pop. 507-d-203

Dr. Jelnicki

Przyjmuje chorych z chorobami wenerycznymi i skórnymi 8-10 5-7 1/2

PIOTRKOWSKA 130. 1013-d-5

Dr. Mittelstaedt

Choroby wewnętrzne i nerwowe, mieszka obecnie przy 1429

Piotrkowskiej № 200.

Przyjmuje od 8-9 1/2 r. i od 4 1/2-6 1/2 pp.

Dr. A. Groszlik

Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe.

Od 8 1/2-11 1/2 r., 6-8 wiecz., panie 5-6 popołudniu.

W niedziele i święta 9 r. do 1 pop.

Cegielniana 23. 1808-d-146

Przełożona 4-klas. Pensji Żeńskiej

L. Rajska

Dzielnia 11,

zawiadamia, że zapisy uczęszczania odbywać się będą codziennie, począwszy od dnia 26 sierpnia od 10-12 i od 1-3. Lekcje 1-go września. 1053-11-1

Pokój

dla 1 lub 2 kawalerów

z oddzielnym wejściem, z całodziennym utrzymaniem, do wynajęcia zaraz. Wiadomość ul. Dzielna 40 m. 1. 1043-d-7

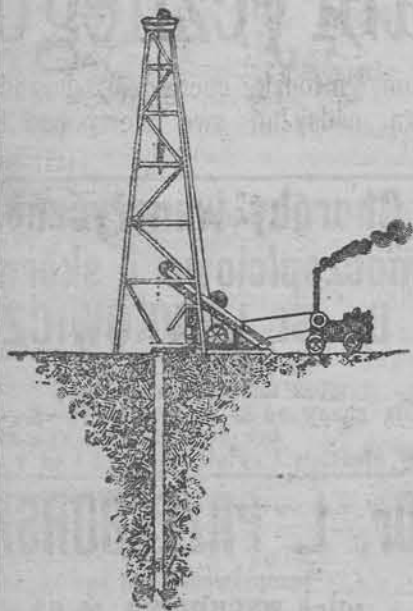

Biuro wiertnicze i robót górniczych.

Inżynier górniczy

ŁEMPICKI i S-ka

SOSNOWIEC (gubernia Piotrkowska).

Głębokość do 1000 metr.
Światło od 2" do 40".

Biuro **Łempicki i S-ka** podejmuje się poszukiwania wszelkich ciał kopalnych, wiercenia studni artezyjskich oraz wykonywa wszelkie roboty górnicze.

Biuro **Łempicki i S-ka** wykonało poważne roboty dla:

Towarzystwa górniczo-przemysłowego „SATURN”;
Towarzystwa bezimiennego kopalń węgla „CZELADZ”;
Towarzystwa WARSZAWSKIEGO kopalń węgla i zakładów hutniczych.
Towarzystwa GRODZIECKIEGO kopalń węgla i zakładów przemysłowych.
SOSNOWIECKIEGO T-wa kopalń i zakładów hutniczych.

Biuro **Łempicki i S-ka** przedstawia poważne referencje i daje gwarancję należytego wykonania robót najnowszymi maszynami parowymi i ręcznymi.

Biuro **Łempicki i S-ka** składa na każde żądanie szczegółowo opracowane oferty z uwzględnieniem wiercenia, dostarczenia i ustawienia pomp, rurociągów itp. po zbadaniu własnym kosztem warunków na miejscu.

Przedstawicielami Biura **Łempicki i S-ka** na Łódź i jej okolice są:

p.p. **Hordliczka i Stamirowski**, Łódź, ulica Piotrkowska № 150. Telefon № 532.

1016 d-6

Helenów.

W czwartek, 24 sierpnia.

Wielka

Dziecięca Zabawa

z obfitym, urozmaiconym, ciekawym programem,

z którego szczególnie godne zaznaczenia są następujące numery:

Rozdawnictwo różnokolorowych **czapeczek i chorągiewek**, wielki **polonez** po starym i nowym Helenowie, różne zabawy dziecięce na placu, puszczanie kilku **balonów**, **marsz** wszystkich dzieci do sali, rozdzielanie znacznej ilości **nieszpodzianek**.

Na zakończenie **bal dziecięcy**. W czasie zabawy **koncert** helenowskiej kapeli.

Bilety sezonowe na ten dzień nieważne.

Wejście 25 i 15 kop.

Początek o godzinie 3-iej po południu.

W niedzielę, 27 sierpnia.

Wielkie wyścigi

urządzone przez łódzki oddział towarzystwa cyklistów „Union”. 1109 3-2

25 rb. nagrody.

Zaginął **wyżeł-panter** maści brązowej, z białą plamą na piersiach, z przyciętym ogonem, wabi się „Treff”.

Łaskawy znalazca raczy odprowadzić go za powyższą nagrodą do administracji majątku «Julianów» pod Łodzią. 1105 3-3

W prywatnej szkole handlowej H. CYRKLERA

(z prawami szkół rządowych)

odbywa się zapis nowych uczniów codziennie od godziny 9 — 12 ej przed południem. Egzaminy dla wstępujących **rozpoczną się** 29-go sierpnia, a lekcje 1-go września

Wymagane są świadectwa: o urodzeniu, pochodzeniu i szczepieniu ospy.

Adres: **Łódź, Nawrot 37.**

1023-d-6

Ubrania Uczniowskie.

Wielki wybór **ubrań uczniowskich** do wszelkich zakładów naukowych

poleca

EMIL SCHMECHEL
Piotrkowska 98.

842

Ceny niskie — ale s'ale.

ŁÓDZKIE gimnazyum męskie

z prawami rządowemi

M. WITANOWSKIEGO

ulica Mikołajewska № 46.

Kancelarya gimnazyum udziela codziennie informacji od godziny 4-iej do 6-iej

1083-3-3

Dom mieszkalny

w pobliżu Helenowa, przydatny do zamieszkania przez rodzinę, ze wszelkimi wygodami, ze stajnią i mieszkaniem dla woźnicy, remizą dla wozów, ogrodem, do wynajęcia od 1 października lub wcześniej. Wiadomość u Zenona Anstadta, Średnia 74. 658-d-13

Prywatna szkoła męska

Staro-Spacerowa nr. 31.

Rok szkolny rozpocznie się dnia 8 (21) sierpnia r. b.

Zapis codziennie od godz. 9-iej do 5-iej.

1088-10-5

EDWARD HESSE

zarządzający.

Dom Bankierski Maurycy Nelken i S-ka

Piotrkowska 78,

Przyjmuje zapisy i 10% wnioski członków Towarzystwa Wzajemnego Kredytu Łódzkich Kupców i Przemysłowców. 996-10

Дозволено Цензурою. Гор. Лодзь, 10 Августа 1905 г.